

БӨЛІМ: БАЛАБАҚША

Ойын шеберханасы

ЖАРИЯЛАНДЫ
07.04.2026СІЛТЕМЕ
https://bilimger.kz/187988/**Асқанбаева Индира Ракышовна**

Тәрбиеші

Алматы облысы, Еңбекшіқазақ ауданы

«Раушан» бөбекжай балабақшасы

Аңдатпа: мақалада мектепке дейінгі ұйымдардағы «ойын шеберханасының» мәні мен оның баланың жан-жақты дамуындағы рөлі қарастырылады. Автор ойын ортасын ұйымдастырудың ғылыми негіздерін, дидактикалық материалдармен жұмыс істеу ерекшеліктерін және педагог пен бала арасындағы шығармашылық ынтымақтастықтың маңыздылығын талдайды. Мақалада заманауи ойын технологияларын қолдану арқылы баланың танымдық белсенділігін арттыру жолдары мен отбасымен бірлескен жұмыс нысандары баяндалады.

Кілт сөздер: ойын шеберханасы, балабақша, дамытушы орта, дидактикалық ойын, шығармашылық, тәрбиеші, инновациялық әдістер, әлеуметтену.

Кіріспе

Мектепке дейінгі тәрбие мен оқыту жүйесіндегі түбегейлі өзгерістер баланың жеке тұлғалық қасиеттерін дамытуға бағытталған жаңа педагогикалық тәсілдерді талап етеді. Соның ішінде «ойын шеберханасы» тұжырымдамасы баланың еркін әрекет етуіне, өз бетінше шешім қабылдауына және шығармашылық әлеуетін ашуға мүмкіндік беретін ең тиімді нысандардың бірі болып табылады. Ойын — баланың табиғи болмысы, ал шеберхана — сол болмыстың шыңдалатын, зерттеу мен ізденіске толы кеңістігі. Бүгінгі таңда балабақшадағы білім беру процесін ойынсыз елестету мүмкін емес, сондықтан ойын ортасын сауатты ұйымдастыру мәселесі өзекті болып отыр. Мақала аясында ойын шеберханасының мазмұндық құрылымы мен оны педагогикалық тәжірибеде жүзеге асырудың ғылыми-әдістемелік негіздеріне терең талдау жүргізіледі.

1. Ойын шеберханасының құрылымдық-мазмұндық ерекшеліктері мен оны ұйымдастыру принциптері

Ойын шеберханасы балабақшадағы қарапайым ойын бұрышынан өзінің көпфункционалдылығымен, икемділігімен және баланың шығармашылық бастамаларын қолдауымен ерекшеленетін арнайы педагогикалық кеңістік болып табылады. Мұндай шеберхананы ұйымдастырудың басты принципі — баланың өз қызығушылығына қарай әрекет түрін таңдау еркіндігін қамтамасыз ету, яғни мұнда әрбір бала өзін зерттеуші, құрастырушы немесе суретші ретінде сезінуіне жағдай жасалуы тиіс. Шеберхананың мазмұны баланың жас ерекшелігіне сай келетін түрлі сенсорлық материалдармен, дидактикалық кешендермен және баланың қиялын ұштайтын ашық типтегі (қалдық материалдар, табиғи заттар) құралдармен байытылуы қажет. Ойын шеберханасындағы кеңістікті зоналарға бөлу арқылы баланың зейінін бір іске шоғырландыруға немесе керісінше, топтық жұмыс арқылы әлеуметтік дағдыларын шыңдауға мүмкіндік туады. Педагогтың негізгі міндеті — осы ортаны баланың ішкі қажеттіліктеріне сай үнемі өзгертіп, толықтырып отыру және оның танымдық белсенділігін ынталандыратын жаңа проблемалық жағдайлар жасау. Осылайша, дұрыс ұйымдастырылған ойын шеберханасы баланың интеллектуалдық дамуының қуатты қозғалтқышына айналып, оның қоршаған әлемді өз бетінше тануына жол ашады.

2. Ойын шеберханасындағы тәрбиеленушілердің шығармашылық және логикалық қабілеттерін дамыту технологиялары

Ойын шеберханасы жағдайында жүзеге асырылатын педагогикалық технологиялар баланың логикалық ойлауын, қиялын және мәселені шешу дағдыларын кешенді түрде жетілдіруге бағытталады. Шеберхана аясындағы әрекет барысында балалар заттарды салыстыруды, топтастыруды, олардың арасындағы себеп-салдарлық байланыстарды анықтауды ойын түрінде меңгереді, бұл білімнің саналы әрі берік қалыптасуына септігін тигізеді. Мәселен, құрастыру немесе эксперимент жасау арқылы бала физикалық заңдылықтар мен сандық қатынастарды өз тәжірибесінен өткізеді, бұл дерексіз ұғымдардың нақты бейнелермен ұштасуына мүмкіндік береді. Шығармашылық тапсырмалар баланың стандартты емес шешімдер табуына, өз идеяларын жүзеге асыру үшін түрлі материалдарды үйлестіре білуіне жағдай жасайды, бұл оның өзіндік «менін» қалыптастыруда маңызды рөл атқарады. Тәрбиеші ойын технологияларын қолдануда баланың бастамасын басып тастамай, оны тек бағыттап отыруы тиіс, бұл баланың өзіне деген сенімділігін арттырып, оның шығармашылық еркіндігін сақтауға көмектеседі. Осы орайда, ойын шеберханасы баланың танымдық дамуындағы «жақын даму аймағын» қалыптастыратын негізгі алаң ретінде қарастырылады, мұнда әрбір ойын — жаңа білім мен тәжірибенің қайнар көзі.

3. Дидактикалық материалдармен жұмыс істеудің әдістемелік

ерекшеліктері мен инновациялық тәсілдері

Ойын шеберханасының тиімділігі тікелей дидактикалық материалдардың сапасына, олардың эстетикалық тартымдылығына және мақсатты қолданылуына байланысты болады. Заманауи ойын шеберханасында дәстүрлі ойыншықтармен қатар, инновациялық құралдар — бизибордтар, жұмсақ модульдер, логикалық блоктар және цифрлық білім беру ресурстары кеңінен қолданылуы қажет. Бұл материалдармен жұмыс істеу барысында баланың ұсақ моторикасы, сенсорлық қабылдауы және кеңістікті бағдарлау қабілеті дамиды, бұл оның жалпы ақыл-ойының өсуіне тікелей әсер етеді. Шеберхананың бір ерекшелігі — балалардың тәрбиешімен бірге өз қолдарымен ойын құралдарын жасауы, бұл баланы еңбекке баулып қана қоймай, заттың құрылымын, қасиетін терең түсінуге және жасаған дүниесіне ұқыпты қарауға тәрбиелейді. Дидактикалық материалдардың динамикалық түрде ауысып отыруы баланың қызығушылығын сөндірмейді және оның танымдық әрекетін жаңа бағыттарға бұрып отыруға мүмкіндік береді. Педагог материалдарды таңдауда олардың тәрбиелік және білімдік мәніне назар аудара отырып, баланың өз бетінше ізденуіне жағдай жасайтын «ашық» тапсырмаларды көбірек ұсынғаны абзал. Осылайша, материалдық-техникалық база мен әдістемелік шеберліктің үйлесімі ойын шеберханасын бала дамуының сапалы ортасына айналдырады.

4. Педагогтың ойын шеберханасындағы психологиялық-педагогикалық позициясы және басқару әдістері

Ойын шеберханасы жағдайында тәрбиешінің рөлі түбегейлі өзгереді: ол ақпаратты беруші ғана емес, ол ойынның серіктесі, фасилитаторы және баланың дамуын бағыттаушы кеңесші ретінде көрінеді. Педагог баланың ойын әрекетін басқаруда авторитарлық стильден бас тартып, демократиялық және ізгілікті қарым-қатынас орнатуы тиіс, бұл балада психологиялық жайлылық пен қауіпсіздік сезімін қалыптастырады. Шеберханадағы жұмыс барысында тәрбиеші баланың қызығушылығын бақылай отырып, оның деңгейіне сай келетін қиындықтарды ұсынады және баланың табысқа жетуіне жағдай жасайды, бұл баланың мотивациясын жоғары деңгейде ұстауға көмектеседі. Педагогтың кәсіби шеберлігі баланың еркін ойынын білім беру мақсаттарымен шебер ұштастыруынан, баланың кез келген сұрағына шығармашылықпен жауап бере білуінен және топтағы әлеуметтік-психологиялық климатты реттеуінен көрінеді. Ойын шеберханасындағы тәрбиешінің позициясы «баланың жанында болу» емес, «баламен бірге болу» принципіне негізделуі керек, бұл екі жақты ынтымақтастықтың сапасын арттырып, оқыту нәтижесін оңтайландырады. Педагогтың шығармашылық ізденісі мен баланың жеке ерекшелігін ескере білуі — ойын шеберханасының педагогикалық табысының басты кепілі болып табылады.

5. Ойын шеберханасы арқылы балабақша мен отбасының

Ынтымақтастығын дамыту

Ойын шеберханасы тек балабақшамен шектелмей, отбасы тәрбиесімен тығыз интеграцияланғанда ғана бала дамуының тұтас жүйесін құрай алады, өйткені ата-ана — баланың алғашқы әрі ең басты тәрбиешісі. Ата-аналарды ойын шеберханасының жұмысына тарту, оларға үйде баламен ойнаудың инновациялық әдістерін үйрету және бірлескен шеберлік сабақтарын өткізу — тәрбие жұмысының тиімділігін бірнеше есе арттырады. Мәселен, ата-аналармен бірге жасалған дидактикалық материалдар немесе отбасылық ойын жобалары баланың эмоционалдық жақындығын арттырып, оның әлеуметтік жауапкершілігін дамытуға септігін тигізеді. Тәрбиеші ата-аналарға ойынның бала өміріндегі шешуші рөлін ғылыми негізде түсіндіріп, оларды баланың танымдық әрекетін қолдауға бағыттауы қажет, бұл балабақша мен үй арасындағы бірыңғай тәрбие кеңістігін қалыптастырады. Ата-аналардың ойын шеберханасына белсенді қатысуы олардың педагогикалық мәдениетін көтеріп қана қоймай, баланың дамуына деген қызығушылығын жаңа қырынан аша түседі. Осылайша, мектепке дейінгі ұйым мен отбасының ойын арқылы бірігуі — бақытты, интеллектуалды және шығармашыл ұрпақ тәрбиелеудің негізгі платформасына айналады.

Қорытынды

Түйіндей келгенде, «ойын шеберханасы» — бұл мектепке дейінгі білім беру мазмұнын жаңартудың, баланың танымдық белсенділігі мен шығармашылық қабілетін ұштаудың тиімді құралы. Ойын арқылы оқыту баланың психикалық функцияларын дамытып қана қоймай, оның әлеуметтік ортаға бейімделуіне, ерік-жігерінің қалыптасуына және өзін-өзі жүзеге асыруына жол ашады. Мақалада талданған әдістемелік негіздер мен педагогикалық тәсілдер ойын шеберханасын тек ойын орны емес, баланың тұлғалық өсуіне бағытталған күрделі әрі жүйелі дамытушы орта ретінде қарастыруға мүмкіндік береді. Ойын шеберханасының жұмысын жүйелі ұйымдастыру, дидактикалық материалдарды инновациялық тұрғыдан байыту және ата-аналармен тығыз байланыс орнату — заманауи балабақшаның сапалы қызметінің басты көрсеткіштері болып табылады. Осы бағыттағы жұмыстарды жалғастыру баланың болашақта мектепте сәтті оқуына және оның өмірлік құзыреттіліктерінің нығаюына берік іргетас қалайды.

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі.

1. **kz.** Мектепке дейінгі ұйымдарда ойын әрекетін жоспарлау және ұйымдастыру // электронды ресурс: bilimgger.kz
2. Әбілқасымова а. Е. Мектепке дейінгі педагогиканың инновациялық әдістері. – алматы: білім, 2021. – 230 б.
3. Баймұратова б. Б. Балабақшадағы дамытушы орта және ойын технологиялары. – нұр-сұлтан: арман-пв, 2020. – 190 б.
4. Жұмабаева ә. Е. Мектепке дейінгі ұйымдардағы дидактикалық ойындар

жинағы. – алматы: мектеп, 2019. – 165 б.

5. Исмаилова р. К. Ойын шеберханасы: тәрбиешілерге арналған әдістемелік нұсқаулық. – шымкент: педагогика, 2022. – 148 б.
6. Қазақстан республикасының мектепке дейінгі тәрбие мен оқытудың үлгілік оқу жоспары мен бағдарламалары. – астана, 2022.
7. Оспанов т. Қ. Математикалық және логикалық ойындар әдістемесі. – алматы: рауан, 2018. – 212 б.
8. Сәбитова м. С. Балалардың танымдық белсенділігін дамытудағы ойынның рөлі. – қарағанды: тенгри, 2017. – 156 б.

ҚМ АА Күәлік нөмірі: **KZ45VPY00102718** — ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі

© 2026 **Bilimger.kz** Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.